

Sygn. akt I ACa 447/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie :	SA Piotr Wójtowicz SO del. Tomasz Ślęzak (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. i R. S.

przeciwko R. T. i A. Ł.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 24 lipca 2012 r., sygn. akt I C 200/11,

1) oddała obie apelacje;

2) nie obciąża powodów kosztami postępowania apelacyjnego;

3) przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Częstochowie na rzecz adwokata M. D. 3 321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych, w tym 621 (sześćset dwadzieścia jeden) złotych podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi R. S. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 447/13

UZASADNIENIE

Powodowie A. S. i R. S., kierując powództwo przeciwko pozwanym A. Ł. i R. T., wnieśli o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powodów czynności prawnej polegającej na zniesieniu przez Z. T., H. T. oraz R. T. współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,1411 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), w ten sposób, że pozwany R. T. nabył własność tej

nieruchomości; uznanie za bezskuteczną w stosunku do powodów czynności prawnej polegającej na zniesieniu przez Z. T., H. T., R. T. oraz A. Ł. współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,0737 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), w ten sposób, że pozwana A. Ł. oraz pozwany R. T. nabyli w udziałach wynoszących po 1/2 części własność tej nieruchomości; uznanie za bezskuteczną w stosunku do powodów czynności prawnej polegającej na zniesieniu współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,0737 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) w ten sposób, że pozwana A. Ł. nabyła własność tej nieruchomości.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że posiadają wierzytelność wobec dłużnika Z. T., która wynika z wyroku Sądu Okręgowego w C., wydanego w sprawie I C 568/04 i wyroku Sądu Apelacyjnego w K. wydanego w sprawie I ACa 850/06. W toku postępowania egzekucyjnego powodowie nie uzyskali zaspokojenia swojej wierzytelności. Egzekucja jest bezskuteczna. Jako podstawę prawną roszczenia powodowie wskazali art. 527 k.c. Podnieśli, że w oparciu o wymienione czynności prawne, dłużnik wyzbył się istotnego składnika swojego majątku, wskutek czego stał się niewypłacalny, tym samym nastąpiło pokrzywdzenie wierzycieli. Powodowie powołali się również na domniemanie z art. 527§3 k.c., a także na uregulowanie zawarte w art. 528 k.c.

Pozwani w odpowiedziach na pozew wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu i powołali się na tożsame argumenty. Zarzucili mianowicie, że powodowie wystąpili z żądaniem uznania czynności prawnej za bezskuteczną po upływie pięcioletniego terminu przewidzianego w art. 534 k.c., podnieśli, że akt zniesienia współwłasności z dnia 2 czerwca 2011r. dotyczył składników majątku objętych ustawową wspólnością majątkową obojga małżonków T., a nie tylko dłużnika Z. T., wskazując przy tym, że Sąd Okręgowy w C. prawomocnym postanowieniem z dnia 11 lutego 2011r. w sprawie I Co 126/10 oddalił wniosek powodów o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w K., sygn. akt I ACa 850/06 i wyrokowi Sądu Okręgowego w C. sygn. akt IC 568/04 także przeciwko małżonce dłużnika H. T. w zakresie majątku wspólnego małżonków, tym samym ograniczając możliwość zaspokojenia się powodów jedynie z majątku osobistego Z. T.. Zdaniem pozwanych, skoro powodowie byli uprawnieni wyłącznie do zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku odrębnego Z. T., to darowizna dokonana z majątku wspólnego małżonków Z. i H. T. nie miała żadnego wpływu na wypłacalność ojca pozwanej. Pozwani zarzucili również brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powodów, albowiem sprzedali oni swoją wierzytelność i nie są już wierzycielami.

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo, zasądził od każdego z powodów na rzecz pozwanej po 3608,50 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi R. S..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wyrokiem z dnia 6 października 2005 r. (sygn. I C 568/04), Sąd Okręgowy w C. zasądził od pozwanego Z. T. na rzecz powodów kwotę 200 310 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lutego 2004 r. oraz kwotę 10 103,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a należność objęta tym orzeczeniem dotyczyła wierzytelności jaka przysługiwała powodom wobec Z. T. za prace remontowe wykonane przez nich w latach 2000 – 2001 w budynku mieszkalnym położonym w C. przy ul. (...). Wyrokiem wydanym w dniu 27 września 2006 r. (sygn. I ACa 850/06), Sąd Apelacyjny w K. oddalił apelację pozwanego (dłużnika) oraz zasądził od niego kwotę 5 400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Wyrok Sądu Okręgowego w C. z dnia 6 października 2005r. stał się prawomocny z dniem 27 września 2006 r. Na wniosek powodów toczyło się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. J. Z. w sprawie KM 1852/06. Egzekucja była bezskuteczna, w czasie czynności komornika w dniu 10 grudnia 2010r. stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego wierzytelność mogłaby zostać zaspokojona, dłużnik oświadczył, że nie jest w stanie spłacić zadłużenia. Postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 1852/06 zostało zawieszona na wniosek wierzycieli i ostatecznie postanowieniem Komornika z dnia 23 marca 2011r. umorzona na podstawie art. 823 k.p.c.

Umową z dnia 2 czerwca 2006 r. sporządzoną w formie aktu notarialnego przed notariuszem K. B. - Rep. (...) nr (...) Z. T., H. T. oraz R. T. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,1411 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...),

w ten sposób, że pozwany R. T. nabył własność w/w nieruchomości; Z. T., H. T., R. T. oraz A. Ł. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,0737 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), w ten sposób, że pozwana A. Ł. oraz pozwany R. T. nabyli w udziałach wynoszących po 1/2 części własność w/w nieruchomości; Z. T., H. T. i A. Ł. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w C., ul. (...) o powierzchni 0,0737 ha, oznaczonej jako działka nr (...), karta mapy (...), dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) w ten sposób, że pozwana A. Ł. nabyła własność w/w nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2011r. Sąd Okręgowy w C. w sprawie ICo 126/10 oddalił wnioski powodów o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w C. z dnia 6 października 2005r. (sygn. I C 568/04) oraz wyrokowi Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 27 września 2006r. (sygn. I ACa 850/06) – także przeciwko małżonce dłużnika H. T. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Sąd ustalił bowiem, na zarzut małżonki dłużnika, iż wierzytelność powodów objęta żądaniem zgłoszonym w sprawie I C 568/04 dotyczy majątku odrębnego dłużnika Z. T.; powstała ona w związku z zawarciem przez dłużnika ustnej umowy, której przedmiotem był budynek położony na nieruchomości stanowiącej majątek odrębny Z. T.. W judykaturze ugruntowany jest natomiast pogląd, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika rozpoznaniu podlega także zarzut małżonka osoby będącej dłużnikiem co do tego, że wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności ustawowej albo dotyczy majątku odrębnego dłużnika.

W dniu 13 czerwca 2011r. powodowie A. S. i R. S. zawarli z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w C. umowę przelewu wierzytelności, stwierdzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z dnia 6 października 2005r. (sygn. I C 568/04) oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 27 września 2006r. (sygn. I ACa 850/06). Umowa została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Wnioskiem z dnia 1 września 2011r. (...) Spółka z o.o. w C. wniosła o nadanie na jej rzecz klauzuli wykonalności wskazanym wyrokom Sądu Okręgowego w C. oraz Sądu Apelacyjnego w K.. Postanowieniem z dnia 19 września 2011r. w sprawie I Co 86/11 Sąd Okręgowy w C. nadał klauzulę wykonalności w/w wyrokom na rzecz (...) Spółki z o.o. w C., na którą przeszło uprawnienie na podstawie przelewu wierzytelności w formie umowy z dnia 13 czerwca 2011 r. Na wniosek wierzyciela (...) Spółki z o.o. z dnia 16 stycznia 2012r. prowadzone jest postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi Z. T. w sprawie KM 919/12.

Postanowieniem z dnia 29 lutego 2012r. w sprawie I Co 75/11 Sąd Okręgowy w C. oddalił ponowny wniosek powodów o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w C. przeciwko małżonce dłużnika. W pierwszej kolejności Sąd ustalił, iż powodowie nie są już legitymowani do wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, w dniu 13 czerwca 2011r. zawarli bowiem z (...) Spółką z o.o. umowę przelewu przedmiotowej wierzytelności w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Ponadto, wierzytelność, która przysługiwała A. S. i R. S. dotyczyła majątku odrębnego Z. T. – budynku położonego na nieruchomości przy ulicy (...). Nadanie klauzuli wykonalności także przeciwko małżonce dłużnika z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową byłoby więc nieuzasadnione.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że powodowie zachowali termin przewidziany w art. 534 k.c., wnieśli bowiem pozew 2 czerwca 2006 roku, ich powództwo nie mogło być jednak uwzględnione albowiem od 13 czerwca 2011 roku, wobec dokonania przelewu wierzytelności, nie są już wierzycielami dłużnika Z. T. i nie przysługuje im legitymacja procesowa czynna do występowania w tej sprawie ze skargą pauliańską, które to roszczenie przysługuje wyłącznie osobie mającej przymiot wierzyciela w stosunku do dłużnika, który dokonał zaskarżonej czynności. Ponadto Sąd pierwszej instancji wskazał także, że powodowie nie mogliby domagać się zaspokojenia wierzytelności z nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego Z. i H. T., a to z uwagi na przepisy art. 41 § 1 i 2 k.r.o. w brzmieniu sprzed 20 stycznia 2005 roku.

Jako podstawy rozstrzygnięcia o kosztach podane zostały przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz przepisy ustawy-Prawo o adwokaturze i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat

za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Apelacje od tego wyroku wnieśli powodowie.

Powód R. S. zarzucił naruszenia prawa materialnego i „oddalenie powództwa mimo, iż na ustalenie takie nie zezwala zebrany w sprawie materiał dowodowy”. Powód A. S. w swojej apelacji sformułował taki sam zarzut. Obaj powodowie wnieśli, w oparciu o te zarzuty, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji lub o zmianę tego wyroku i uznanie czynności prawnych za bezskuteczne oraz nieobciążanie ich kosztami postępowania apelacyjnego.

Pozwani w odpowiedziach na apelacje wnieśli o oddalenie obu apelacji, a pozwana także o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Obie apelacje powodów są jednobrzmiące, oparte na argumentacji odnoszącej się do ważności umowy przelewu wierzytelności z dnia 13 czerwca 2011 roku, z tą tylko różnicą, że powód R. S. powołuje jeszcze dodatkowo argument związany z tą kwestią, a mianowicie twierdzi, że przelew wierzytelności jest nieważny wobec niego na podstawie art. 82 k.c., albowiem w dniu zawarcia tej umowy, 13 czerwca 2011 roku, był badany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który skierował go na badania psychiatryczne, a w oparciu o nie stwierdzono u niego zaburzenia psychiczne powstałe w 2007 roku. Do swojej apelacji R. S. załączył opinie lekarzy psychiatrów z dnia 15 lipca i 15 grudnia 2011 roku oraz orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 20 lipca 2011 roku i stanowisko głównego lekarza orzecznika oddziału ZUS z dnia 10 lutego 2012 roku.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do przytoczonej wyżej okoliczności faktycznej, zawartej w apelacji R. S., stwierdzić należy, że są to fakty, które podlegały pominięciu przy rozpoznawaniu apelacji, jako że mogły być one powołane w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a powód podnosząc je w apelacji nie wyjaśnił nawet przyczyn spóźnionego ich wskazania. Jak wynika z art. 381 k.p.c., sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Uregulowanie zawarte w tym przepisie jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Strona która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2002 roku, IV CKN 980/00). W okolicznościach tej sprawy, brak w apelacji powoda nawet wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodów z załączonych dokumentów w sytuacji, co należy podkreślić, gdy powód R. S. był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego dla niego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Wskazać także należy, że pełnomocnik ten w piśmie z dnia 19 kwietnia 2012 roku (karta 144 akt) oświadczył, że nie składa żadnych wniosków dowodowych. I już tylko na marginesie należy zaznaczyć, że okoliczności na które powołuje się powód R. S. mające prowadzić do wniosku o wadze jego oświadczenia woli w umowie przelewu wierzytelności z dnia 13 czerwca 2011 roku wynikającej z art. 82 k.c., nie mogą potwierdzać dokumenty lekarskie dotyczące zdarzeń z dat późniejszych.

Pozostała argumentacja powodów oparta na przedstawionych wyżej ich zarzutach apelacyjnych jest tożsama. Zarzuty te choć lakoniczne obejmują w istocie zarówno zarzut naruszenia prawa procesowego dotyczący nieprawidłowego rozstrzygnięcia opartego na zebranych materiale dowodowym, jak i zarzut naruszenia prawa materialnego, jak należy rozumieć, poprzez błędne przyjęcie, że powodowie nie są wierzycielami o których mowa w art. 527 k.c.

Gdy chodzi o pierwszy zarzut, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, ocenił w sposób wszechstronny zebrany materiał dowodowy, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów i

dał temu wyraz w wydanym wyroku (art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.). Sąd Apelacyjny uznaje zatem te ustalenia stanu faktycznego za własne i czyni podstawą swojej oceny prawnomaterialnej.

Przechodząc do tej oceny stwierdzić należy przede wszystkim, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 13 czerwca 2011 roku, na podstawie której powodowie dokonali cesji wierzytelności przysługującej im w oparciu o wyroki Sądu Okręgowego w C. z dnia 6 października 2005 roku i Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 27 września 2006 roku, jest ważna. Racje ma bowiem Sąd Okręgowy uznając, że powodowie nie wykazali, aby ta czynność prawna była nieważna albo że umowa była skutecznie rozwiązana czy wypowiedziana. Analiza umowy o przelewie wierzytelności z dnia 13 czerwca 2011 roku, zawartej przez powodów ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w C. pozwala na stwierdzenie, że powodowie (cedenci) mogli wypowiedzieć umowę za jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego, składając cesjonariuszowi odpowiednie oświadczenie na piśmie, pod warunkiem zapłaty wynagrodzenia w wysokości 100% umówionej prowizji obliczonej od całej kwoty wierzytelności (§ (...) umowy). Nie można zatem uznać, jak chcą tego powodowie, że ich pismo z dnia 25 lipca 2011 roku odniosło skutek w postaci rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym, skoro nie zostały spełnione wymogi wypowiedzenia umowy na które powodowie podpisując ją wyrazili zgodę. Słusznie zatem ocenił ich zachowanie Sąd Okręgowy wnioskując, że powodowie już po podpisaniu umowy chcieli się z niej wycofać, co nie stanowi wystarczającej podstawy do przyjęcia skuteczności wypowiedzenia czy odstąpienia od umowy. O ważności omawianej umowy świadczy także fakt, że stanowiła ona podstawę do nadania na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w C. klauzuli wykonalności przeciwko Z. T. w oparciu o tytuły egzekucyjne, o które chodzi w tej sprawie, przysługujące wcześniej powodom przeciwko temu dłużnikowi.

Powodowie zatem nie są czynnie legitymowani do wytoczenia powództwa przeciwko pozwanym w oparciu o art. 527 i następne kodeksu cywilnego przewidujące ochronę wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, nie są bowiem wierzycielami w rozumieniu tych przepisów. Brak legitymacji procesowej jest negatywną przesłanką prowadzącą do wydania orzeczenia merytorycznego, którym jest oddalenie powództwa. Wniosek ten oparty jest również na tych ustaleniach Sądu Okręgowego, które dotyczą chwili dokonania przelewu wierzytelności. Otóż zostało ustalone w sposób nie budzący wątpliwości, że przelew ten został dokonany przed doręczeniem odpisów pozwu pozwanym, a zatem nie może mieć tu znaczenia regulacja zawarta w art. 192 pkt 3 k.p.c. z której wynika, że z chwilą doręczenia pozwu, zbycie w toku sprawy, między innymi, prawa objętego sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy, a nabywca może co najwyżej wejść na miejsce zbywcy.

Już ta okoliczność, w postaci braku legitymacji powodów w sprawie, była wystarczającą podstawą do oddalenia powództwa. Na marginesie zatem tylko wskazać należy, że trafne są także pozostałe rozważania prawne Sądu Okręgowego, istotnie bowiem wierzytelność, która przysługiwała wcześniej powodom dotyczyła majątku osobistego dłużnika (powodowie wykonali prace remontowe w nieruchomości będącej przedmiotem takiego właśnie majątku Z. T.), nie mogli zatem, w świetle przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego obowiązujących w dacie powstania ich wierzytelności, domagać się uznania za bezskutecznych czynności prawnych dokonanych przez obojga małżonków T. i dotyczących nieruchomości stanowiących przedmiot ich majątkowej wspólności małżeńskiej.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił obie apelacje. O kosztach postępowania apelacyjnego, w oparciu o wniosek złożony przez pozwaną, orzeczono w oparciu o art. 102 k.p.c. Przepis ten przewiduje, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ocena, czy te szczególnie uzasadnione wypadki wystąpiły należy do władzy dyskrejonalnej sędziego i wymaga wszechstronnego rozważenia okoliczności rozpoznawanej sprawy, przy czym sam fakt pozostawiania przez stronę w niekorzystnej sytuacji finansowej nie stanowi wystarczającej podstawy zastosowania tego przepisu. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególnie zawilość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób

wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., sygn. akt II CZ 105/11). Odnosząc te kryteria do okoliczności tej sprawy, stwierdzić należy, że nie wszystkie muszą występować aby były podstawy do nie obciążania powodów kosztami postępowania apelacyjnego. Wśród nich z pewnością na plan pierwszy wysuwa się zła kondycja finansowa powodów, co było podstawą do zwolnienia ich od ponoszenia kosztów sądowych, nade wszystko jednak charakter sprawy. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że w istocie powodowie mieli nieegzekwowalną wówczas wierzytelność wobec poprzednika prawnego pozwanych i pozostawali w subiektywnym przekonaniu o słuszności swoich racji na gruncie także tej sprawy. Jej charakter zatem, w tym zwłaszcza kontekście, pozwala na zastosowanie art. 102 k.p.c. w odniesieniu do kosztów postępowania apelacyjnego, jakie mieliby ponieść powodowie, w sposób wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego.

Gdy chodzi natomiast o koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi R. S., Sąd Apelacyjny uznał, że nakład pracy pełnomocnika tego powoda, który nawet nie sporządził apelacji w imieniu reprezentowanego, a jego udział w tym postępowaniu ograniczył się do stawienia się na rozprawie apelacyjnej i poparciu apelacji osobistej powoda, uzasadnia obniżenie o połowę przysługującego mu wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną w postępowaniu odwoławczym (§ 2 ust. 1 w związku z § 6 pkt 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).